

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРАТОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма «Політологія»
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціально-поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри політології
Протокол № 2 від 31 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Державне управління і місцеве самоврядування
Викладач (-і)	Липчук Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	+380979944482
Е-mail викладача	oksana.lypchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	вівторок 15.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Опанування навчальної дисципліни «Кратологія» студентами має вагоме практичне значення та може допомогти зрозуміти феномен влади, її зміст, розібратися у владних відносинах, дати необхідні їм знання для правильного розуміння процесів, що відбуваються в суспільстві. Пропонований курс дуже важливий для формування світогляду студентів як членів суспільства, у тому числі, як учасників владних відносин і як майбутніх політологів.</p> <p><u>Предметом</u> є: представлення «Кратології» як відносно самостійної дисципліни в системі суспільно-політичного знання, яка склалася у рамках соціальної, культурної та економічної антропології; визначення її місця у дослідженні владно політичних відносин, вивчення наукового інструментарію сучасної науки про владу та ролі концептуалізації феномену влади у сучасній політичній науці...</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> навчальної дисципліни «Кратологія» є формування у студентів політологів знання про теоретико-методологічне підґрунття наукового трактування явища влади та владних процесів, а також надати практичні інструменти аналізу влади.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни «Кратологія»: ознайомлення студентів із генезою кратології, основними концепціями влади, школами і напрямками аналізу влади, структурою, ресурсами, легітимністю політичної влади, теоретичними проблемами функціонування політичної влади в Україні. Завдання: розуміння студентами теоретичної складності визначення поняття влади і відповідно різноманітності можливих підходів до його визначення; зв'язку поняття влади із суміжними поняттями «впливу», «примусу», «насильства» тощо; взаємозв'язку між теоретичними концепціями влади та історичною практикою</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p> <p>Управлінська (C1) – здатність і готовність спрямувати дії на розв'язання складних і непередбачуваних проблем у галузі політології, виконувати функції керівника.</p> <p>Контрольна (C7) – здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності фактів, інформаційних повідомлень та адекватності моделей сучасного стану та розвитку політичного процесу.</p> <p>D1. Уміння аналізувати тенденції політичного розвитку сучасної цивілізації (C1, C7).</p> <p>D16. Здатність застосовувати методи управління діяльністю, приймати управлінські рішення, володіти етичними нормами (C1).</p>	
5. Організація навчання	

Обсяг навчальної дисципліни				
Лекції	12			
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18			
самостійна робота	60			
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
3	052 Політологія	2	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема	кількість год.			
	лекції	заняття	сам. роб.	
Тема 1. Сутність феномена влади та еволюція інтелектуальних поглядів на явище влади.	2		5	
Тема 2. Влада в основних сферах життя суспільства.	2		5	
Тема 3. Політична і державна влада: сутність, форми і механізми реалізації.	2		5	
Тема 4. Володарі та їхнє оточення. Придворне суспільство.	2		5	
Тема 5. Шляхи до влади та владна діяльність. Лідерство та владарювання.	2		5	
Тема 6. Криза легітимності сучасної влади.	2		5	
Тема 1. Кратологія як наука і навчальна дисципліна.		2	5	
Тема 2. Феномен влади в політико-філософській думці.		2	2	
Тема 3. Держава та державна влада. Політична та неполітична влада.		2	3	
Тема 4. Різноманітність влади за джерелом підкорення.		2	2	
Тема 5. Влада та насилля. Проблема «видимості» влади.		2	3	
Тема 6. Шляхи до влади та владна діяльність. Лідерство та владарювання.		2	5	
Тема 7. Індивідуальна та колективна влада.		2	2	
Тема 8. Влада в умовах опозиції, конфліктних, кризових і військових ситуаціях.		2	3	
Тема 9. Політичні партії та партійні системи, групи тиску, лобювання.		2	5	
	ЗАГ:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів передбачає: 1) відповіді на семінарських заняттях – 30 балів; 2) написання контрольної письмової роботи – 10 балів; 3) виконання індивідуального завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру – 10 балів (з них 5 балів – за проєкт, 5 балів – за представлення). 4) написання екзаменаційної роботи (тестування) – 50 балів.			

	Загальна кількість – 100 балів.
Вимоги до письмових робіт	<p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <p>1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль;</p> <p>2) написання письмової роботи передбачає виконання здобувачами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявлення розуміння сутності понять і термінів – 3 бали; – вміння структурувати основні принципи та методи дослідження – 4 бали; – знання теоретичних засад, завдань, методів – 3 бали; <p>Загальна кількість – 10 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p> <p>Робота на семінарських заняттях оцінюється в діапазоні від 2 до 5 балів.</p> <p>5 балів студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається.</p> <p>4 бали – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями.</p> <p>3 бали – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність.</p> <p>2 бали – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі.</p> <p>При переведенні в бали в сумі можна набрати 30 балів. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який не виконав завдання, що виносилися на самостійну роботу, в установлений термін та отримав менше 30% за поточний контроль направляє на талон №2. До того часу, він має виконати/доопрацювати завдання та подати їх на перевірку викладачу.
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю - екзамен;</p> <p>Форма задачі - письмова;</p> <p>Підсумковий тест складається з 50 завдань, виконання яких</p>

демонструє рівень теоретичних знань та сформованості у студентів практичних навичок і вмінь. Правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: студент зобов'язаний добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, які виносяться на практичні заняття та самостійну роботу. вчасно виконати письмове завдання (підготовка реферату; виконати підсумковий тест у зазначений день. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшета чи іншого мобільного пристрою під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача кожного вівторка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком: студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань. системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта: порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udeму, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості

8. Рекомендована література

1. Горлач М. І. Виникнення і розвиток вчення про владу // Політологія: наука про політику : підручник / М. І. Горлач, В. Г. Кремень ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2009. – С. 151–154.
2. Дем'яненко Б. Розвиток вітчизняних кратологічних знань: історична ретроспектива [Електронний ресурс] / Б. Дем'яненко // Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу "ПереяславХмельницький державний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди". Педагогіка. Психологія. Філософія. - ПереяславХмельницький, 2013. - Вип. 28(2). - С. 503-512. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gvpdpu_2013_28_2_93.
3. Вільгушинський М. Й. Категорія "публічна влада" у сучасній інтерпретації: нотатки до наукової дискусії [Електронний ресурс] / М. Й. Вільгушинський // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – Київ, 2013. - № 3. - С. 8-13. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2013_3_4
4. Малютін, І. Природний феномен державної влади / І. Малютін // Віче. - 2012. - № 14. - С. 27-31. - Бібліогр.: 13 назв. 54. Туркіна І. Є. Судова влада як соціальний феномен [Електронний ресурс] / І. Є. Туркіна. // Державне будівництво. - 2011. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2011_1_35
5. Липчук О.І. Українсько-російські взаємини в умовах цивілізаційного протистояння// Оксана Іванівна Липчук // ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» «Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональний виміри». Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції – Івано - Франківськ, 2017. – С. 266-270.
6. Політична наука: теорія, методологія, практика /О. Березовська – Чміль , С. Дерев'янку, І. Доцяк, В. Климончук, Ю. Кобець, Л. Кобута, О. Липчук, І. Ломака, І. Монолатій, В. Марчук, та ін. / Заг. наук. ред. В. Й. Климончук. Івано-Франківськ: Супрун В. П. 2021. 304 с. ISBN 978-617-7468-73-7
7. Білецька І. Б. Політична влада // Політологія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. Б. Білецька. - Київ, 2005. – С. 58–69.
8. Попович М. В. Влада і мораль / М. В. Попович // Вісник Національної академії наук України. - 2015. - № 5. - С. 22-24.
9. Владимиров М. В. Сучасні теорії влади: методологія та традиції [Електронний ресурс] / М. В. Владимиров // Актуальні проблеми державного управління. - 2010. - № 2. - С. 313-315. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2010_2_42

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Викладач _____ Оксана ЛИПЧУК